

«IPhEB-Monthly» Mei 2011 (publicatie augustus 2011)

Verantwoordelijke uitgever : Luc Vansnick, Archimedesstraat 11 – 1000 Brussel

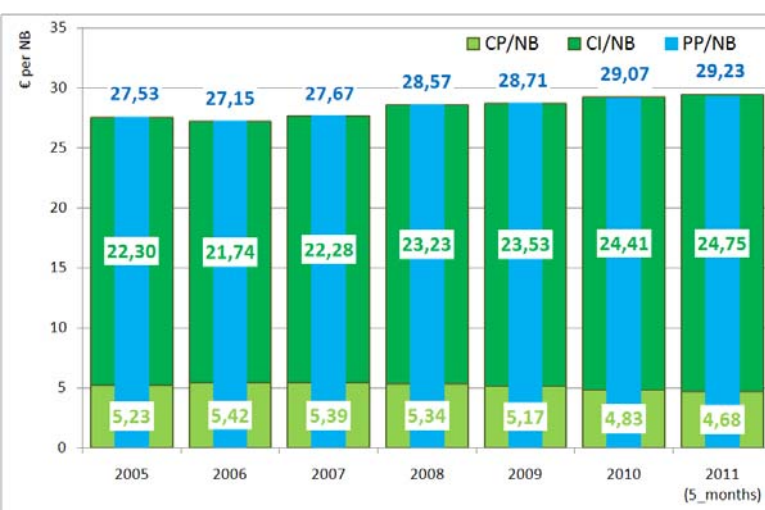
Strikt voorbehouden aan de beheerraad van IFEB en aan het Directiecomite van APB – mag niet verspreid worden.

Onderstaande tabel is gebaseerd op gegevens uit de IFSTATdatabank betreffende de farmaceutische verstrekkingen in de publieke officina's, terugbetaald in het kader van de verplichte verzekering en binnen de derdebetalersregeling (zie ook www.ipheb.be voor meer informatie over de IFSTATdatabank). In de tabel hieronder staan enkel de gegevens voor terugbetaalde geneesmiddelen, goed voor 99% van de uitgaven voor farmaceutische verstrekkingen. Sinds 2008 zijn de kleine risico's van de zelfstandigen opgenomen in de verplichte verzekering. Hierdoor zijn de tijdreeksen verstoord en wordt de vergelijking tussen 2007 en 2008 bemoeilijkt.

Legende : CI : RIZIVuitgaven (cost insurance) – CP : remgeld (cost patient) – PP : publiekprijs – NB : aantal verpakkingen – DDD : defined daily doses – INN : International Nonproprietary Name (VOS) – CIV : Hoofdstuk IV – CII : Hoofdstuk II (a posteriori controle)

Geheel van de terugbetaalde geneesmiddelen

GLOBALE DATA	CI	CP	PP	NB	CIV		CII		INN		DDD
					NB	%	NB	%	NB	%	
2005	2.207,115	517,809	2.724,925	98,967							3.335,688
2006	2.165,078	539,519	2.704,597	99,605	15,165	15,2%	3,481	3,5%			3.553,419
2007	2.301,364	556,680	2.858,044	103,304	16,162	15,6%	3,985	3,9%	3,111	3,0%	3.785,160
2008	2.609,984	599,922	3.209,906	112,399	17,538	15,6%	5,867	5,2%	3,651	3,2%	4.243,795
2009	2.681,708	589,424	3.271,131	113,971	14,768	13,0%	12,353	10,8%	4,413	3,9%	4.607,158
2010	2.718,064	537,871	3.237,375	111,366	13,635	12,2%	12,855	11,5%	6,605	5,9%	4.758,756
2011 (est.)	2.791,369	528,171	3.297,556	112,466	13,394	11,9%	14,381	12,8%	8,440	7,5%	4.938,841
2011/2010 (% growth est.)	2,7%	-1,8%	1,9%	1,0%	-1,8%		11,9%		27,8%		3,8%
201006	237,980	45,597	281,636	9,604	1,077	11,2%	1,067	11,1%	0,586	6,1%	420,504
201007	216,211	40,534	255,005	8,563	0,962	11,2%	0,968	11,3%	0,508	5,9%	380,971
201008	209,132	39,408	246,841	8,314	0,941	11,3%	0,938	11,3%	0,497	6,0%	371,420
201009	232,415	45,883	275,990	9,638	1,369	14,2%	1,096	11,4%	0,620	6,4%	405,890
201010	239,159	49,919	286,105	10,273	1,908	18,6%	1,132	11,0%	0,656	6,4%	413,480
201011	224,416	43,646	265,888	9,172	1,266	13,8%	1,091	11,9%	0,592	6,5%	389,786
201012	244,140	46,322	288,405	9,884	1,106	11,2%	1,267	12,8%	0,653	6,6%	420,169
201101	226,413	43,252	267,785	9,186	0,990	10,8%	1,137	12,4%	0,643	7,0%	397,388
201102	219,380	41,603	259,150	8,885	0,956	10,8%	1,088	12,2%	0,639	7,2%	381,111
201103	242,920	45,689	286,615	9,750	1,042	10,7%	1,188	12,2%	0,695	7,1%	423,198
201104	220,497	41,711	260,380	8,946	0,965	10,8%	1,097	12,3%	0,627	7,0%	391,958
201105	241,335	45,405	284,745	9,720	1,066	11,0%	1,160	11,9%	0,680	7,0%	432,801

(donkergroen) toeneemt, daalt het bedrag van een gemiddeld remgeld (lichtgroen). De patiënten werden altijd al beschermd door de remgeldplafonds. Maar sinds het tweede kwartaal van 2010, is er ook een plafond voor het « supplement » dat de patiënten betalen voor « dure » geneesmiddelen binnen de referentierugbetaling. En op de grafiek van bladzijde 4 blijkt dat vanaf dat ogenblik het aandeel van de dure specialiteiten in de « uitgaven patiënt » zichtbaar is gedaald.

Ook met de gegevens van 5 maanden, moeten de schattingen van de totalen voor 2011 (in de tabel hierboven) nog steeds met de grootste voorzichtigheid behandeld worden.

Nadat in het vorige nummer van de IPhEB Monthly de behandelingskost per dag (de kost per DDD) werd voorgesteld, kijken we nu naar de gemiddelde kost per verpakking, die voorgesteld is op de grafiek hiernaast (de bedragen voor 2011 zijn gebaseerd op de gegevens van de eerste 5 maanden).

In 2006 zien we de effecten van de maatregelen die in 2005 werden genomen met het oog op het beheersen van de RIZIVuitgaven voor geneesmiddelen.

Maar waar de prijs per DDD zich op dat ogenblik stabiliseerde op het niveau van 76 eurocent en vanaf 2009 verder ging dalen, blijft de gemiddelde prijs per verpakking sinds 2007 stijgen.

Deze stijgingen van de prijs (in het blauw) worden niet verhaald op de patiënten : daar waar de tussenkomst van de verzekering

Verbruik & uitgaven per ATC hoofdklasse

ATC		PP (bedrag)		PP	DDD (aantal)		DDD	PP/DDD	
		mio €	evolutie	%	mio	evolutie	mio €	evolutie	%
A	MAAGDARMKANAAL EN STOFWISSELING	320	-0,1%	9,8%	596	4,9%	12,3%	0,54	-4,8%
B	BLOED EN BLOEDVORMENDE ORGANEN	170	-11,7%	5,2%	367	8,0%	7,6%	0,46	-18,2%
C	HARTVAATSTELSEL	791	-2,3%	24,3%	1.942	2,5%	40,2%	0,41	-4,7%
D	DERMATOLOGISCHE PREPARATEN	38	11,4%	1,2%	26	1,2%	0,5%	1,50	10,1%
G	UROGENITAAL STELSEL EN GESLACHTSHORMONEN	68	-5,6%	2,1%	319	0,3%	6,6%	0,21	-5,8%
H	SYSTEMISCHE HORMOONPREPARATEN, GESLACHTSHORMONEN UITGEZONDERD	92	11,1%	2,8%	164	3,4%	3,4%	0,56	7,5%
J	ANTIMICROBIELE MIDDELEN VOOR SYSTEMISCH GEBRUIK	314	1,2%	9,6%	127	2,8%	2,6%	2,47	-1,6%
L	CYTOSTATICA EN IMMUNOMODULERENDE MIDDELEN	379	6,9%	11,6%	48	4,6%	1,0%	7,83	2,2%
M	SKELETSPIERSTELSEL	126	-1,6%	3,9%	245	1,3%	5,1%	0,52	-2,8%
N	ZENUWSTELSEL	574	2,8%	17,6%	500	4,5%	10,4%	1,15	-1,7%
P	ANTIPARASITAIRE MIDDELEN, INSECTICIDEN EN INSECTENWERENDE MIDDELEN	2	30,0%	0,0%	2	5,7%	0,0%	0,76	23,1%
R	ADEMHALINGSSTELSEL	307	-1,0%	9,4%	415	4,5%	8,6%	0,74	-5,3%
S	ZINTUIGLIJKE ORGANEN	50	19,6%	1,5%	75	2,9%	1,5%	0,66	16,2%
V	DIVERSE MIDDELEN	26	-3,2%	0,8%	2	3,9%	0,0%	15,95	-6,9%

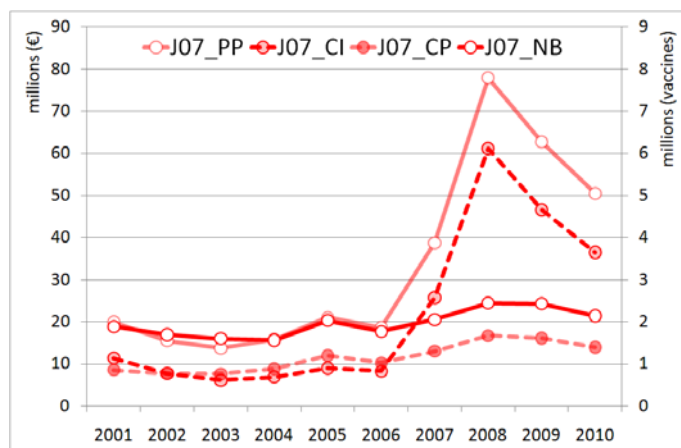
De gegevens zijn die van de meest recente 12 maanden (juni 2010 tot mei 2011). De evoluties zijn berekend ten opzichte van de vorige 12 maanden (juni 2009 tot mei 2010).

Zoom op op de vaccins

In het verleden werd in de ZOOM al aandacht besteed aan de vaccins (HPV in januari 2009, griep in mei 2009 en in april 2011). In deze ZOOM gaat het om alle vaccins (therapeutische klasse J07), meer bepaald om de evolutie van de volumes en de uitgaven gedurende de jongste 10 jaar. Hier is het zeker belangrijk om te benadrukken dat het alleen gaat om de gegevens van de vaccins afgeleverd in de publieke officina's en terugbetaald binnen het kader van de derde betaler.

Binnen het geheel van de vaccins blijkt een relatieve stabiliteit van het volume (geijkt op de rechteras) rond de 2 miljoen vaccins per jaar. Tot in 2006 evolueerden de kosten (geijkt op de linkeras) zoals het volume : stabiel rond 20 miljoen euro voor de publiekprijs (PP) en rond 10 miljoen euro zowel voor de RIZIVuitgaven (CI – cost insurance) als voor het remgeld (CP – cost patient). In die periode kostte een vaccin dus gemiddeld 10 euro waarvan de helft ten laste werd genomen door het RIZIV. Vanaf 2007 zijn de uitgaven voor vaccins in de publieke officina's veeleer verdubbeld, tot verviervoudigd in 2008, terwijl het volume slecht lichtjes toenam en van dezelfde grootte bleef.

De volgende grafieken laten de evolutie zien van de deelklassen binnen de vaccins alsook hun onderlinge verschuivingen.

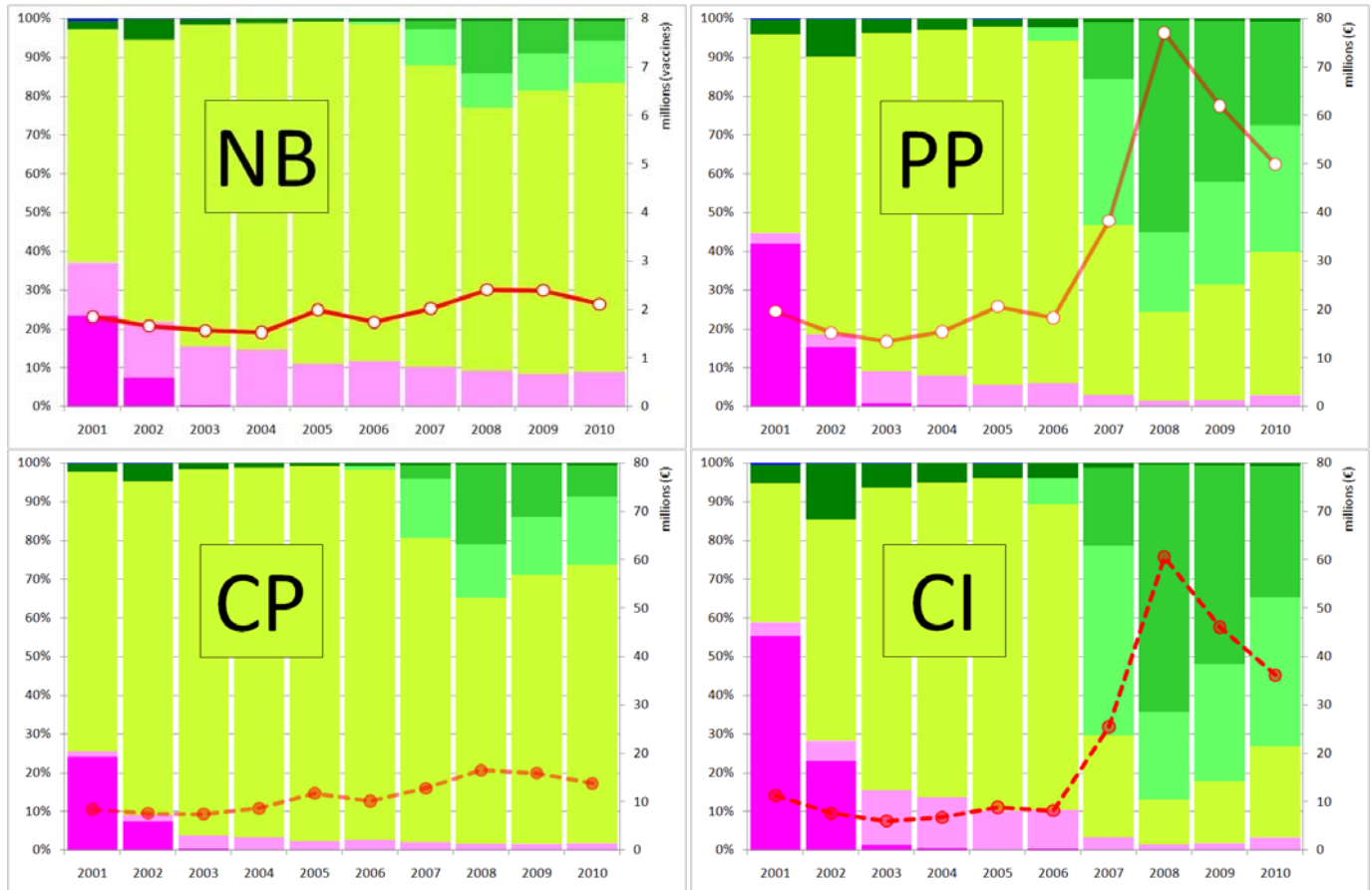

Een eerste opsplitsing van de vaccins is die in antibacteriële vaccins (J07A), antivirale vaccins (J07B) en combinaties van antibacteriële en antivirale vaccins (J07C).

- Deze laatste klasse (J07C) komt quasi niet voor in de Ifstatdata : ze vertegenwoordigt minder dan een percent, zowel in het volume als in de uitgaven. Deze klasse bevat ondermeer alle multivalente vaccins bestemd voor zuigelingen en jonge kinderen die niet in de publieke officina's worden afgeleverd, maar door de Vlaamse of Franstalige gemeenschap ter beschikking worden gesteld.
- In de klasse van de antivirale vaccins (J07BB) maken de griepvaccins het grootste deel uit van het volume. In 2006 verscheen het rotavirusdiarreevaccin (J07BH) en in 2007 kwamen de papillomavirusvaccins (J07BM) er bij. En het zijn die nieuwe vaccins die aan de basis liggen van de stijging van de uitgaven (PP en CI) binnen de vaccins.
- In 2001 vertegenwoordigden de antibacteriële vaccins (J07A) 37% van het volume en 45% van de kosten (PP). In 2010 waren deze percentages gedaald tot respectievelijk 9% en 2%. Binnen de Ifstatdata bevatten deze klassen hoofdzakelijk haemophilus influenzae-B vaccins (HIB - J07AG) en tetanusvaccins (J07AM).

In de onderstaande grafieken staan, geijkt op de linker-as, staafjes met de procentuele verdeling in deelklassen, waarop de globale informatie van de grafiek hierboven gesuperponeerd is, geijkt is op de rechter-as. Achtereenvolgens worden aantallen (NB) en kosten weergegeven waarbij onderscheid wordt gemaakt tussen de totale kost (PP), de uitgaven van de verzekering (CI), en wat ten laste is van de patiënten (CP).

J07AG	haemophilus influenzae B-vaccins (HIB)
J07AM	tetanusvaccins
other_J07A	overige antibacteriële vaccins
J07BB	influenzavaccins
J07BH	rotavirusdiarreevaccins
J07BM	papillomavirusvaccins
other_J07B	overige antivirale vaccins (hepatitis, mazelen, bof)
J07C	antibacteriële vaccins met antivirale vaccins

Centraal in deze grafieken ziet men duidelijk het belang van de griepvaccins (J07BB) binnen het geheel van de terugbetaalde vaccins afgeleverd in de publieke officina's. Omdat het hier gaat om een terugbetaling in categorie Cs, is de tussenkomst van de verzekering beperkt in verhouding tot de bijdrage van de patiënt. Dit is duidelijk zichtbaar op de grafieken waarop het relatieve belang van de griepvaccins op de grafiek CP veel groter is dan op de grafiek CI.

De rotavirusdiarreevaccins (J07BH) en de papillomavirusvaccins (J07BM) zijn duurdere vaccins die worden terugbetaald in categorie B. Ze zijn pas in 2006 of in 2007 verschenen en komen dus enkel voor in het rechterdeel van de grafieken. Hun impact is veel groter in de totale kost of in de RIZIVuitgaven (PP of CI) dan in het volume of in de uitgaven van de patiënt (NB of CP).

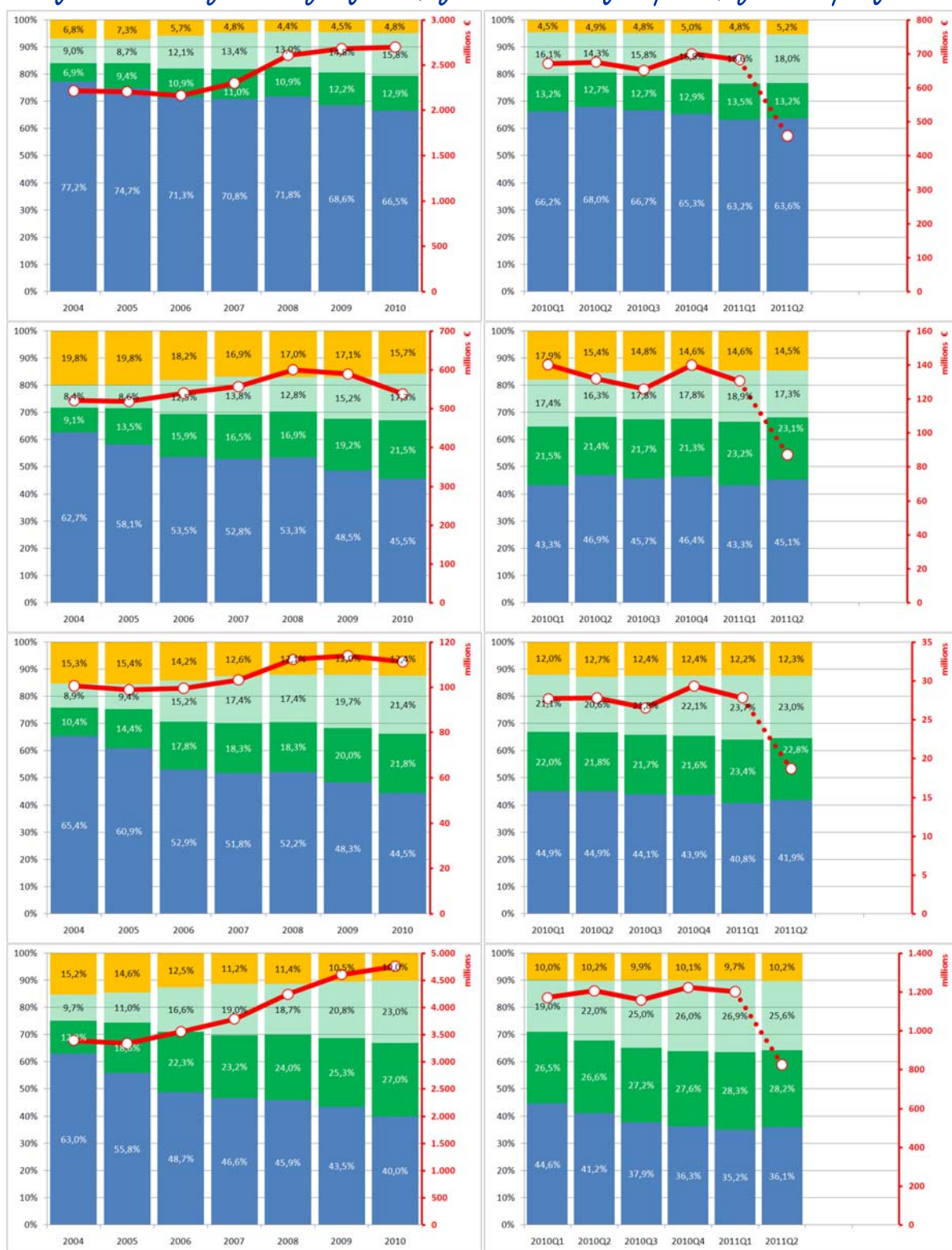
In het linkerdeel van de grafieken zien we dat de antibacteriële vaccins veel belangrijker waren in de eerste jaren van deze eeuw. Sedert in 2002 de systematische vaccinatie van zuigelingen gebeurt met een multivalent vaccin dat een HIB-component bevat en dat gratis ter beschikking wordt gesteld door de Vlaamse of door de Franstalige gemeenschap, zijn de HIB-vaccins (J07AG) grotendeels verdwenen uit de officina's : in 2001 vertegenwoordigden ze nog 24% van het volume in de officina's en 55% van de RIZIVuitgaven.

En als het aandeel van de tetanusvaccins (J07AM) is afgenomen, vooral dan binnen de kosten, dan is dat omdat ze veel goedkoper zijn dan de vaccins die later zijn gekomen. We zien trouwens dat hun aandeel in het volume significant blijft. Het aantal tetanusvaccins nam op regelmatige manier af van 248.000 vaccins in 2001 to 184.000 in 2010, wat neerkomt op een jaarlijkse afname met 3,36%. We zien dit niet op de grafieken, maar uit een analyse van de gegevens blijkt dat ongeveer 60% van de tetanus vaccins worden afgeleverd in Wallonië, daar waar voor de andere vaccins de verdeling veel beter overeenkomt met die van het geheel van de geneesmiddelen : 8% in het Brussels Gewest, 56% in Vlaanderen 36% in Wallonië.

We zien ook dat er in de eerste jaren van het millennium, nog andere terugbetaalde antivirale vaccins werden afgeleverd in de apotheken. Het gaat dan hoofdzakelijk om hepatitisvaccins, mazelen- en bofvaccins.

Referentietrugbetaling of niet, generieken of kopieën, goedkoop of duur

RIZI-uitgaven
 uitgaven patiënt (remgeld)
 aantal verpakkingen
 DDD

Legende :

- expensive (% of total)
- cheap originals (% of total)
- generics (% of total)
- not repricing (% of total)
- total (mio € or mio)

Deze grafieken visualiseren de verdeling van de RIZI-uitgaven, de uitgaven van de patiënten (remgelden), het aantal verpakkingen en het aantal DDD over de geneesmiddelen buiten de referentietrugbetaling (not repricing), of erbinen : generieken of kopieën (generics), originelen waarvan de prijs gelijk is aan de terugbetalingsbasis (cheap originals) of originelen waarvan de prijs hoger is dan de terugbetalingsbasis (expensive). De rode draad geeft de evolutie weer van de corresponderende absolute waarde (geijkt op de rechter verticale as). Links staat de jaarlijkse evolutie, rechts de evolutie per kwartaal sinds de aanpassing van de referentietrugbetaling om de drie maanden gebeurt. Voorlopig is het laatste kwartaal in de grafiek het tweede van 2011, op basis van de gegevens van de maanden april en mei.